

Omzendbrief betreffende de schenkingen van voeder voor gezelschapsdieren (petfood)

Referentie	PCCB/S1/1338166	Datum	17/05/2022
Huidige versie	1.1	Datum van toepassing	Datum van publicatie
Trefwoorden	voedselbanken, liefdadigheidsverenigingen, voeder voor gezelschapsdieren, petfood, bewaarduur, traceerbaarheid, etikettering		

Opgesteld door	Gevalideerd door
De Jaeger Nathalie, attaché	Jean-François Heymans, directeur-generaal

1 Doelstelling

Deze omzendbrief geeft versoepelde richtlijnen met betrekking tot de interpretatie van de vervaldata, de traceerbaarheid, de verpakking en de etikettering van het voeder voor gezelschapsdieren bestemd voor dierenasielen, voedselbanken en liefdadigheidsverenigingen. Dit initiatief wordt genomen in het kader van een duurzaam beleid inzake veiligheid van de voedselketen, met het oog op een vermindering van de voedsel- en voederverspilling met behoud van een maximale bescherming van gezelschapsdieren.

2 Toepassingsgebied

Deze omzendbrief is van toepassing op voeder voor gezelschapsdieren dat ter beschikking wordt gesteld van de dierenasielen en/of wordt verdeeld door de voedselbanken en de liefdadigheidsverenigingen, met uitzondering van rauw voeder voor gezelschapsdieren.

Op basis van de Europese wetgeving worden dieren zoals renpaarden, duiven, konijnen, minivarkens... beschouwd als voedselproducerende dieren. Zij behoren immers tot soorten die door de mens kunnen worden geconsumeerd. Het voeder voor die dieren valt dus niet onder deze omzendbrief.

3 Referenties

3.1 Wetgeving

Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden.

Verordening (EG) nr. 183/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 12 januari 2005 tot vaststelling van voorschriften voor diervoederhygiëne.

Verordening (EG) nr. 767/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende het in de handel brengen en het gebruik van diervoeders, tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1831/2003 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 79/373/EEG van de Raad, Richtlijn 80/511/EEG van de Commissie, Richtlijnen 82/471/EEG, 83/228/EEG, 93/74/EEG, 93/113/EG en 96/25/EG van de Raad en Beschikking 2004/217/EG van de Commissie.

Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen.

Koninklijk besluit van 28 juni 2011 betreffende het in de handel brengen en het gebruik van diervoeders.

Ministerieel besluit van 12 februari 1999 betreffende het in de handel brengen en het gebruik van diervoeders.

4 Definities en afkortingen

Dierenasielen: al dan niet openbare instelling die beschikt over de gepaste uitrusting om onderdak en nodige zorgen te verschaffen aan verloren, achtergelaten, verwaarloosde, in beslag genomen of verbeurdverklaarde dieren.

Voedselbanken: liefdadigheidsorganisaties die levensmiddelen verzamelen om aan liefdadigheidsverenigingen te verdelen.

Liefdadigheidsverenigingen: verenigingen zonder winstoogmerk met een menslievend karakter die producten verstrekken aan kansarmen in het kader van voedselhulp en armoedebestrijding (ter info: liefdadigheidsverenigingen omvatten o.a. ook de sociale kruideniers, enz.).

Datum van minimale houdbaarheid: de periode waarvoor de voor de etikettering verantwoordelijke persoon garandeert dat de diervoeders hun opgegeven eigenschappen behouden indien zij in passende omstandigheden worden bewaard. De vermelding van de minimumhoudbaarheid is overeenkomstig de volgende voorschriften:

- „te gebruiken tot ...”, gevolgd door de vermelding van een bepaalde dag in het geval van door afbraakprocessen zeer bederfelijke diervoeders;
- „ten minste houdbaar tot ...”, gevolgd door de vermelding van een bepaalde maand voor andere diervoeders.

Opmerking: de definitie van de datum van minimale houdbaarheid, hierboven aangegeven, is afkomstig van Verordening (EG) nr. 767/2009 en is enkel van toepassing op diervoeders.

Niet-voedselproducerende dieren: alle dieren die worden gevoederd, gefokt of gehouden die niet behoren tot een soort die wordt gebruikt voor de productie van levensmiddelen bestemd voor menselijke consumptie in de Europese Unie.

Gezelschapsdieren: niet-voedselproducerende dieren die behoren tot soorten die worden gevoederd, gefokt of gehouden, maar in de regel niet worden gebruikt voor menselijke consumptie in de Europese Unie.

In de handel brengen: het voorhanden hebben van diervoeders met het oog op de verkoop, met inbegrip van het te koop aanbieden, of enige andere vorm van overdracht ten kosteloze of bezwarende titel, alsmede de eigenlijke verkoop, distributie en andere vormen van overdracht zelf.

5 Terbeschikkingstelling van voeder voor gezelschapsdieren aan dierenasielen, voedselbanken en liefdadigheidsverenigingen

Voor deze activiteit, is geen bijkomende registratie bij het FAVV voor de voedselbanken, liefdadigheidsverenigingen en dierenasielen nodig.

De hierna beschreven eisen gelden zowel voor de leveranciers die petfood ter beschikking stellen als voor de ontvangers (dierenasielen of voedselbanken en liefdadigheidsverenigingen).

Voor de operatoren die voeder voor gezelschapsdieren ter beschikking stellen, zijn de hierna beschreven eisen dezelfde, ongeacht de bestemming van die producten.

5.1 Richtlijnen met betrekking tot de interpretatie van de houdbaarheidsdata

Voeders voor gezelschapsdieren waarvan de datum van minimale houdbaarheid (aangeduid met „ten minste houdbaar tot ...) is bereikt of overschreden, kunnen in bepaalde gevallen nog worden afgeleverd aan de houder van de dieren zonder enig risico voor de gezondheid. Een niet-limitatieve lijst van voeders voor gezelschapsdieren die door de dierenasielen, de voedselbanken en de liefdadigheidsverenigingen kunnen worden gebruikt, die kan dienen als richtsnoer bij de beoordeling van de houdbaarheid van de voeders voor gezelschapsdieren eens de datum van minimale houdbaarheid is bereikt of overschreden, wordt als bijlage verstrekt. In deze lijst worden de voeders voor gezelschapsdieren gerangschikt in twee categorieën, gaande van diervoeders met heel lange houdbaarheidsdatum tot die met een korte houdbaarheidsdatum. In de laatste kolom wordt een inschatting gemaakt van de periode na het verstrijken van de datum van minimale houdbaarheid waarbinnen het voeder voor gezelschapsdieren nog kan worden gebruikt/verdeeld door de dierenasielen, de voedselbanken en de liefdadigheidsverenigingen. Deze termijn is echter louter indicatief, er dient steeds geval per geval een inschatting te worden gemaakt. De operator die beslist om een voeder te verdelen waarvan de datum van minimale houdbaarheid is verstreken, handelt op eigen verantwoordelijkheid. Het FAVV kan niet aansprakelijk worden gesteld op basis van deze omzendbrief. De operator moet nagaan of het voeder geen enkele anomalie vertoont (beschadigde verpakking, aanwezigheid van schimmel, verandering in kleur, enz.). Indien er redenen zouden bestaan om aan te nemen dat het voeder voor gezelschapsdieren mogelijks niet meer geschikt is voor gebruik, mag het in geen enkel geval nog worden verdeeld. Bovendien moeten de bewaaramstandigheden steeds worden gerespecteerd en moet de verpakking ongeschonden zijn. De voorwaarden voor de terbeschikkingstelling van herverpakte diervoeding worden beschreven in punt 5.4.

5.2 Richtsnoeren met betrekking tot de traceerbaarheid

De traceerbaarheid is noodzakelijk om in geval van problemen snel de nodige acties te kunnen ondernemen. De regelgeving bevat gedetailleerde bepalingen ter zake. Dit vraagt uiteraard de nodige inspanningen van de bedrijven.

Om te vermijden dat de bevoorrading van voedselbanken, liefdadigheidsverenigingen en dierenasielen zou afnemen door administratieve verplichtingen, werd beslist dat in dergelijke gevallen een versoepelde vorm van traceerbaarheid kan toegepast worden, zonder evenwel enige afbreuk te doen aan de voederveiligheidsvoorschriften. Aangezien het hier het einde van de keten betreft en gezien het gaat om voeder voor gezelschapsdieren dat volledig geïdentificeerd/geëtiketteerd is en bestemd voor de eindgebruikers, kunnen producten normaal gezien snel uit de handel worden genomen of teruggeroepen indien nodig.

In het geval van leveringen aan liefdadigheidsverenigingen, aan voedselbanken en aan dierenasielen, volstaat als registratie van uitgaande producten de lijst van vestigingen van liefdadigheidsverenigingen en voedselbanken waaraan geleverd werd. Deze lijst moet jaarlijks worden herzien (kalenderjaar). Dit toestaan van een versoepelde traceerbaarheid ontslaat een operator niet van zijn verplichting terugroep- en informatie-acties voor zijn klanten uit te voeren indien er redenen zijn om aan te nemen dat er een product is dat niet voldoet aan de voederveiligheidsvoorschriften.

In het geval van liefdadigheidsverenigingen, voedselbanken en dierenasielen volstaat als registratie van inkomende producten de lijst van vestigingen waarvan de producten afkomstig zijn. Deze lijst moet jaarlijks worden herzien (kalenderjaar).

5.3 Richtsnoeren met betrekking tot de etikettering

Alle voorverpakte diervoeders bestemd voor de eindgebruiker moeten de vermeldingen dragen die opgenomen zijn in de artikelen 11 tot 23 van de verordening (EG) nr. 767/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009, in de taal van het taalgebied waarin ze verdeeld worden (zie ook <https://www.health.belgium.be/nl/dieren-en-planten/dieren/dierenvoeding/handel-diervoeders> en <http://www.fediaf.org/self-regulation/labelling/>).

Indien voorverpakt voeder voor gezelschapsdieren aan voedselbanken of liefdadigheidsverenigingen wordt aangeleverd zonder de vereiste etikettering, dan moet deze worden aangebracht vooraleer de producten aan de houder van de dieren worden verdeeld. Bijvoorbeeld indien de enkelvoudige dosissen (zakjes) uit de verpakking (doos) werden gehaald, dan moet de informatie van die algemene verpakking (doos) beschikbaar zijn voor de houder van de dieren (deze informatie overnemen op de zakjes of, in voorkomend geval, op een begeleidend document).

5.4 Herverpakking.

Indien de oorspronkelijke verpakking beschadigd is, is herverpakking enkel toegelaten voor de droge producten (brokken, koekjes...), op voorwaarde dat de datum van minimale houdbaarheid niet overschreden is. De herverpakking gebeurt enkel bij de operator die beslist het voeder ter beschikking te stellen. De operator die beslist om herverpakt voeder ter beschikking te stellen, handelt op eigen verantwoordelijkheid. Een beoordeling geval per geval is steeds noodzakelijk. Hij moet nagaan of het voeder geen enkele anomalie vertoont (afwezigheid van schimmel, verandering in kleur, geur, enz.). Indien er redenen zouden bestaan om aan te nemen dat het voeder voor gezelschapsdieren mogelijk niet meer geschikt is voor gebruik, mag het in geen enkel geval nog worden verdeeld.

6 Bijlagen

Niet-limitatieve lijst van voeder voor gezelschapsdieren die door voedselbanken, liefdadigheidsverenigingen en dierenasielen kan gebruikt worden als richtsnoer bij het beoordelen van de houdbaarheid van de voeders voor gezelschapsdieren eens de datum van minimale houdbaarheid is bereikt of overschreden.

De bewaaromstandigheden (hoofdzakelijk de temperatuur), zoals vermeld op het etiket, moeten steeds in acht worden genomen, in het bijzonder voor gekoelde of diepgevroren producten.			
Product	Beschrijving	Kenmerken van een bedorven product die niet meer mogen worden verdeeld	Richtlijnen inzake houdbaarheid
Zeer lang houdbaar			
UHT-dranken (bv. melk)		Kleurverandering (cf. enzymatische bruinkleuring).	Tot één jaar (en mogelijk langer) na DMH, op voorwaarde dat het product zijn kenmerkende eigenschappen nog heeft en dat het product en de verpakking ervan geen enkel gebrek vertonen.
Conserven (metalen blik of schaalpje of plastic "pouches")	Natvoer (paté, gourmet, terrine...)	Roestvorming van het blik/deksel. Vorming van gas (gebold blik), verandering van kleur of waarnemen van geur.	
Lange houdbaarheid			
Brokken, koekjes		Ranzig worden van de vetten, verandering van de geur, verandering van de kleur, oxidatie, schimmelvorming, aanwezigheid van insecten, uitdrogen, verandering van de textuur...	Tot twee maanden (en mogelijk langer) na de DMH, op voorwaarde dat het product zijn kenmerkende eigenschappen nog heeft en dat het product en de verpakking ervan geen enkel gebrek vertonen.
Granen, pindanoten			
Gesteriliseerde melk in flessen en zuivelproducten.			

7 Overzicht van de revisies

Overzicht van de revisies van de omzendbrief		
Versie	Datum van toepassing	Reden en draagwijdte van de herziening
1.0	18/01/2016	Originele versie
1.1	Datum van publicatie	Aanpassing van de links - update